

קרנות השתלמות למורים וגננות- חברה מנהלת בע"מ

דוח הדירקטוריון

לתקופה שהסתיימה ביום 31.3.2022

קרנות השתלמות למורים וגננות- חברה מנהלת בע"מ

תוכן עניינים

פרק	עמוד
1	4
2	5-9
3	10
4	10-12
5	13
6	13
7	13
8	13
9	14-17
10	18-20
11	20
12	21-23
13	23
14	24-25

דוח הדירקטוריון כולל "מידע צופה פני עתיד", כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע כאמור כולל, בין היתר, תחזיות, מטרות, הערכות ואומדנים המתייחסים לאירועים או עניינים עתידיים, אשר התממשותם אינה ודאית ואינם בשליטת החברה. מידע צופה פני עתיד בדוח זה יזוהה בדרך כלל באמירות כמו "החברה צופה", "החברה מצפה", "החברה מעריכה", "החברה מאמינה", "בכוונת החברה", "החברה בוחנת", "החברה מתכננת" וביטויים דומים.

מידע צופה פני עתיד אינו מהווה עובדה מוכחת והוא מבוסס רק על הערכתה הסובייקטיבית של הנהלת החברה, אשר הסתמכה בהנחותיה, בין השאר, על ניתוח מידע כללי, שהיה בפניה במועד עריכת דוח זה, ובכללו פרסומים ציבוריים, מחקרים וסקרים, אשר לא ניתנה בהם התחייבות לנכונותו או שלמותו של המידע הכלול בהם, ונכונותו לא נבחנה על ידי הנהלת החברה באופן עצמאי.

1. תיאור תמציתי של החברה המנהלת וקרנות השתלמות שבניהולה

1.1 כללי

החברה התאגדה בישראל כחברה בע"מ בשנת 1965 (מס' חברה : 520027251). החברה מוגבלת בערבות ואין לה הון מניות. נכון לתאריך הדוח, הסתדרות המורים בישראל ומדינת ישראל מחזיקים באמצעי השליטה בחברה באופן שווה.

1.2 קרנות השתלמות שבניהול החברה

החל מיום 1.1.2011 החברה הינה חברה מנהלת שבניהולה שתי קופות גמל מסוג קרן השתלמות: האחת – קרן השתלמות למורים וגננות מסלול רגיל (להלן: "קרן המסלול הרגיל") והשנייה – קרן השתלמות למורים וגננות – מסלול מקוצר (להלן: "קרן המסלול המקוצר") (להלן: "הקרנות" או "קרנות השתלמות" או "קרנות ההשתלמות למורים").

קרנות ההשתלמות פועלות מתוקף אישור שנתי שמנפיק הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "הממונה"). ההצטרפות לקרנות ההשתלמות פתוחה לעובדי הוראה בבתי ספר יסודיים וגננות בגני ילדים במוסדות חינוך רשמיים ומורים בפיקוח ממשלתי.

2. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסביבתה העסקית והשפעתם על הדוחות

הכספיים

להלן תאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה בתקופת הדוח שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על החברה וקרנות ההשתלמות שבניהולה.

2.1 התפתחויות במשק ובתעסוקה

הכלכלה העולמית

קרן המטבע הבינלאומית הורידה תחזית הצמיחה לכלכלה העולמית לשנת 2022 מ-4.4% ל-3.6% בעדכון האחרון בחודש אפריל. גם התחזית ל-2023 ירדה ל-3.6%. התחזית לארה"ב ל-2022 ירדה מ-4.0% ל-3.7%, לגוש האירו מ-3.9% ל-2.8%, למדינות המתפתחות מ-4.8% ל-3.8%.

במהלך הרבעון הראשון של 2022 התרחשו מספר אירועים שליליים שפגעו בפעילות כלכלית ובשווקים הפיננסיים בעולם.

כבר ב-2021 התחילו להופיע דיווחים על צבירת כוחות צבא רוסיה בגבול עם אוקראינה. איום המלחמה היה אחת הסיבות לירידות בשווקים הפיננסיים שהתחילו עם פתיחת שנת 2022. ב-24/2 צבא רוסיה פלש לשטח אוקראינה. המלחמה גרמה לזרם גדול של פליטים מאוקראינה למדינות השכנות. היא פגעה בשרשרת ההספקה הגלובלית בגלל הפסקה או הקטנת הספקת סחורות מאוקראינה ובעקבות הסנקציות שהוטלו ע"י המדינות המערביות על רוסיה. מחירי הסחורות עלו בשיעורים חדים, במיוחד סחורות האנרגיה. הסיכון העיקרי מהמלחמה נשקף, מלבד לרוסיה ולאוקראינה, לכלכלה האירופאית. לכלכלה האירופאית קיימים קשרי מסחר הדוקים עם רוסיה ותלות גבוהה ביצוא הסחורות ממנה, בפרט סחורות האנרגיה.

האירוע הנוסף שפגע בצמיחה הייתה התפרצות גל חדש של המגפה של זן האומיקרון בסוף 2021. ברוב המדינות המפותחות שיא הגל התרחש בחודש ינואר, מה שהשפיעה על הפעילות הכלכלית, במיוחד במגזר השירותים. בחודש מרץ גל התחלואה הגיע לאסיה ובפרט לסין. המדיניות הסינית של "אפס תחלואה" גרמה לסגרים נרחבים במדינה שנמשכו גם באפריל ולפגיעה קשה בכלכלה הסינית ובשרשרת ההספקה הגלובלית. בנוסף, הכלכלה הסינית ממשיכה לסבול מירידות חדות בפעילות במגזר הנדליין למגורים, ירידת מחירי הדירות וקשיים החברות בענף. גם מגזר הטכנולוגיה בסין ממשיך להיות תחת לחץ רגולטורי משמעותי.

על פי האינדיקטורים הכלכליים השוטפים, קצב הצמיחה בכלכלה האמריקאית צפוי להיות איטי יותר ברבעון הראשון מאשר ברבעון הרביעי של 2021. ניכרת ירידה במדדי הסנטימנט הצרכני בעיקר בגלל התייקרות מחירי המוצרים והשירותים. יחד עם זאת, שוק העבודה האמריקאי נותר מאוד חזק תוך גידול משמעותי במשרות חדשות, ירידה באבטלה ועלייה גבוהה בשכר. התמ"ג במשק האמריקאי ירד ברבעון הראשון ב-1.4%, אך זאת בעיקר בגלל גידול מאוד חזק ביבוא ביחס ליצוא וירידה במלאים. הצריכה הפרטית וההשקעות בנכסים קבועים צמחו יותר מאשר ברבעונים הקודמים.

ברבעון הראשון המשיכה עלייה באינפלציה במרבית המדינות המפותחות והמתפתחות. קצב האינפלציה בארה"ב הגיע בחודש מרץ ל-8.5%, באירופה ל-7.5% ובבריטניה ל-7.0%. האינפלציה בסין הרבה יותר נמוכה ועומדת על 1.5%, ביפן 1.2%. העלייה באינפלציה נובעת משילוב של ביקושים גבוהים למוצרים, שוק העבודה חזק, שיבושים בשרשרת ההספקה ועלייה במחירי הסחורות.

בתגובה לעלייה באינפלציה, הבנק המרכזי האמריקאי עבר ממדיניות מוניטארית מרחיבה למצמצמת. הוא הפסיק רכישות אגרות חוב ובחודש אפריל העלה ריבית ב-0.25% לרמה של 0.25%-0.50%. לפי התחזיות של הבנק המרכזי האמריקאי, הריבית צפויה להמשיך ולעלות בשנה הקרובה. הריביות של הבנקים המרכזיים עלו במהלך הרבעון במספר רב מדינות מתפתחות והמפותחות. השווקים מגלמים ציפיות להמשך עליות ריבית. הבנק המרכזי האירופאי הותיר את הריבית ללא שינוי והודיע ויסיים רכישות אג"ח ברבעון השלישי.

מדד מניות MSCI World רשם ברבעון הראשון ירידה של 5.5%. מדד S&P 500 ירד ב-5%, STOXX Europe 600 ירד ב-6.5%, מדד Nikkei היפני ירד ב-5%, מדד השווקים המתעוררים MSCI EM ירד ב-7.3% ות"א 125 עלה ב-1.2%. בחודש אפריל נמשכו ירידות שערים בשוקי המניות.

מבחינה הסקטוריאלית בבורסה האמריקאית בלט מאוד לטובה סקטור האנרגיה. מלבדו רק סקטור התשתיות השיג תשואה חיובית ברבעון הראשון. הביצועים החלשים ביותר הציגו סקטור התקשורת, הטכנולוגיה והצריכה המחזורית.

הדולר התחזק מול מרבית המטבעות בעולם במהלך הרבעון השלישי. מול האירו התחזק המטבע האמריקאי בכ-1.9%. השקל הישראלי נחלש מול הדולר בכ-2.3%.

כלכלת ישראל

הפעילות במשק הישראלי הושפעה ברבעון הראשון מגל התחלואה, בעיקר בחודש ינואר. בנק ישראל הותיר את תחזית הצמיחה לשנת 2022 ללא שינוי ברמה של 5.5% לאחר צמיחה של 8.2% בשנת 2021. בשנת 2023 המשק צפוי לצמוח בקצב של 4.0%. הצריכה הפרטית צפויה לצמוח השנה בקצב של 8.0%, ההשקעות בנכסים קבועים ב-5%, הצריכה הציבורית ב-4% והיצוא ב-3%.

שיעור האבטלה ירד בחודש מרץ ל-3.4% לעומת 4.1% בסוף שנת 2021, תוך עלייה בשיעור ההשתתפות בכוח העבודה. מספר משרות פנויות עלה לשיא בחודש מרץ.

הגירעון הממשלתי ירד במרץ ל-1.4% לעומת הגירעון של 4.5% בסוף שנת 2021 תוך עלייה מהירה בגביית מסים.

שיעור האינפלציה עמד בחודש מרץ על 3.5%. ניכרת עלייה מהירה במחירי הדירות שעלו בקצב השנתי של 15.2%.

בנק ישראל בהחלטתו בתחילת אפריל העלה את הריבית במשק מ-0.1% ל-0.35%. על פי התחזית של חטיבת המחקר בבנק ישראל, הריבית צפויה להגיע בעוד שנה לרמה של 1.5%.

ועדת השקעות באמצעות מנהל התיקים משקיעה תשומת לב ועוקבת אחר ההתפתחויות בשוק וניהול הנכסים הפיננסיים, תוך מתן חשיבות רבה לבחירה סלקטיבית של נכסים במסגרת הגדרות הסיכון שנקבעו. ההשקעה נעשית עפ"י ניתוחים מאקרו כלכליים על שוק ההון ועל ענפי הפעילות השונים וכן על בסיס ניתוחים מיקרו כלכליים של תאגידי ישראלים שמניותיהם רשומים למסחר בורסה לני"ע בתל-אביב או בחו"ל. עיקר ההשקעה במניות בארץ היא במניות הרשומות למסחר במדד "תל-אביב 125". עיקר ההשקעה במניות בחו"ל היא באמצעות קרנות סל הנסחרות בחו"ל וכן באמצעות קרנות סל הנסחרות בארץ ועוקבות אחרי מדדים בחו"ל.

לאור נגיף הקורונה והשלכותיו, הנהלת החברה, וועדת ההשקעות, מנהל הסיכונים, מנהל ההשקעות ושאר הגורמים הרלוונטיים בחברה עוקבים מקרוב אחר כל שינוי ותרחיש, דנים באופן שוטף בהרכב תיק ההשקעות ומקיימים דיונים תכופים בהתאם להתנהלות השווקים והבורסות בארץ ובעולם והכל על מנת לשמור על נכסי הקרנות המנוהלות על ידי החברה והנזילות הנדרשת.

כחלק מגיוון התיק ומתוך רצון של פיזור ההשקעות וצפי לתשואה עודפת על השוק, ממשיכה החברה במאמצייה להרחבת השקעותיהם של המסלולים הכלליים בהשקעות אלטרנטיביות בלתי סחירות והלוואות מותאמות חלקן בתשתיות ו/או השקעות אחרות מגובות בהתחייבות ממשלתית ישירה או עקיפה. ככלל, השקעות בתשתיות מאופיינות בהשקעות ארוכות טווח (20-10 שנים) המהוות לדעת ההנהלה וועדת השקעות תשתית לתשואה יציבה לכספי העמיתים ללא קורלציה להתנהגות השווקים, וכן בעלות הגנות מטעם המדינה מפני אירועי קטסטרופה וכיו"ב. במקביל החברה ממשיכה לבצע השקעות לא סחירות אחרות מהטעמים האמורים לעיל.

איגרות חוב

בעקבות עלייה באינפלציה ועליית ריבית, ברוב המדינות נרשמה עלייה חדה בתשואות אג"ח. תשואת האג"ח הממשלתית ל-10 שנים בארה"ב רמשה במהלך הרבעון עלייה מ-1.5% ל-2.3%. באירופה עלתה התשואה של האג"ח הגרמנית ל-10 שנים ממינוס 0.2% ל-0.5%. תשואת האג"ח השקלית ל-10 שנים בישראל עלתה במהלך הרבעון מכ-1.25% לכ-2.15%. נרשמה עלייה משמעותית בציפיות האינפלציה הגלומות שעלו מעל 3% בטווחים הקצרים והבינוניים. עליית התשואות נמשכה גם במהלך חודש אפריל.

כאשר התשואה לפדיון המותאמת סיכון הנדרשת מאג"ח קונצרניות עדיפה על זו של אגרות חוב ממשלתיות, החברה מגדילה את ההשקעות באגרות חוב קונצרניות סחירות ולא סחירות תוך שמירה על עיקרון פיזור סיכונים. ברכיב האג"ח החברה ביצעה קיצור קל ושומרת על מח"מ בינוני של התיק תוך ניצול התנודתיות באפיק זה.

לצד זאת, החברה המשיכה באסטרטגיית הגדלת ההשקעות הלא סחירות בתחום האשראי והגדילה חשיפה באג"ח לא סחירות ובהלוואות מותאמות, במטרה לגוון את תיק האשראי לצד קבלת פיצוי בתשואה על האי סחירות.

נכסי החוב הסחירים כוללים בעיקר השקעה באגרות חוב ממשלתיות וקונצרניות צמודות למדד המחירים לצרכן ולא צמודות (שקליות), וכן אג"ח צמודות מט"ח ואג"ח חו"ל הנסחרות בOTC מחוץ לישראל. היקף הנכסים הנזילים בתיק ההשקעות מותאם לצפי התשלומים הנדרש בקרן (תשלומי מענקים ונלווים למשתלמים ומשיכות כספים מהקרנות).

להלן השינויים במדדי ניירות הערך הסחירים בבורסה בסיכום התקופה הנסקרת:

ביצועי מדדי המניות (1/1/2022-31/3/2022)

מדדי מניות												
ת"א מדד המניות הכללי	Dow Jones	Nikkei 225	CSI 300	MSCI EM	DAX	CAC 40	STOXX Europe 600	S&P 500	מדד אג"ח להמרה	ת"א 35	SME 60	ת"א 125
1.6%	-4.7%	-3.4%	-14.2%	-6.6%	-9.3%	-7.2%	-6.7%	-5.2%	3.5%	2.2%	-4.1%	2.0%

ביצועי מדדי אג"ח (1/1/2022-31/3/2022)

מדדי אג"ח											
מדד המחירים לצרכן	מדד אג"ח כללי	תל בונד גלובל	תל בונד תשואות שקלי	תל בונד צמודות	תל בונד 40	תל בונד 20	תל בונד צמודות בנקים	תל בונד 60	תל בונד יתר צמודות	תל בונד תשואות	תל בונד שקלי
1.50%	-3.4%	-0.5%	-3.0%	-2.4%	-2.5%	-3.0%	-0.4%	-2.7%	-1.6%	-0.6%	-3.5%

2.2 להלן שינוי בהרכב תיקי השקעות בהשוואה למדיניות ההשקעות הצפויה ולרבעון קודם.

מסלול כללי	מדיניות		מורים וגננות			מורים וגננות מקוצר		
	30/12/2021	31/03/2022	שינוי	30/12/2021	31/03/2022	שינוי	30/12/2021	31/03/2022
מניות	38%-50%	38%-50%	3%	44%	47%	3%	45%	47%
מתוך זה מניות ישראל			1%	18%	19%	1%	18%	19%
מתוך זה מניות זרות			2%	26%	28%	2%	26%	28%
אגרות חוב ממשלתיות	12%-22%	12%-22%	0%	16%	15%	0%	17%	17%
אגרות חוב קונצרניות	15%-27%	15%-27%	0%	17%	17%	0%	17%	17%
מזומנים ופקדונות	0%-10%	0%-10%	-3%	7%	4%	-3%	7%	4%
השקעות אלטרנטיביות	10%-20%	10%-20%	1%	16%	17%	1%	14%	15%
סה"כ				100%	100%		100%	100%
חשיפה למטבע חוץ			2%	37%	39%	2%	37%	39%
גידור	13%-25%	13%-25%	-3%	-18%	-22%	-4%	-18%	-22%
חשיפה למטבע חוץ נטו			-2%	19%	17%	-1%	19%	17%

מסלול הלכתי	מדיניות		מורים וגננות הלכתי			מורים וגננות הלכתי מקוצר		
	30/12/2021	31/03/2022	שינוי	30/12/2021	31/03/2022	שינוי	30/12/2021	31/03/2022
מניות	28%-50%	28%-50%	1%	47%	48%	2%	46%	48%
מתוך זה מניות ישראל			1%	15%	16%	1%	15%	16%
מתוך זה מניות זרות			0%	32%	32%	1%	31%	32%
אגרות חוב ממשלתיות	22%-32%	22%-32%	0%	26%	25%	0%	24%	24%
אגרות חוב קונצרניות	16%-28%	16%-28%	-1%	21%	21%	-1%	21%	20%
מזומנים ופקדונות	0%-10%	0%-10%	1%	6%	6%	-1%	9%	8%
השקעות אלטרנטיביות	0%-8%	0%-8%	-1%	1%	0%	-1%	1%	0%
סה"כ				100%	100%		100%	100%
חשיפה למטבע חוץ			0%	34%	34%	0%	33%	34%
גידור	13%-25%	13%-25%	-1%	-15%	-15%	-1%	-13%	-14%
חשיפה למטבע חוץ נטו			-1%	19%	19%	-1%	20%	19%

מסלול ללא מניות	מדיניות		מורים וגננות ללא מניות			מורים וגננות מקוצר ללא מניות		
	30/12/2021	31/03/2022	שינוי	30/12/2021	31/03/2022	שינוי	30/12/2021	31/03/2022
אגרות חוב ממשלתיות	75%	75%	2%	64%	66%	1%	68%	69%
אגרות חוב קונצרניות			-1%	26%	25%	-1%	24%	23%
מזומנים ופקדונות			-1%	9%	8%	0%	7%	7%
סה"כ				100%	100%		100%	100%
חשיפה למטבע חוץ			0%	2%	2%	0%	2%	2%
גידור			0%	0%	0%	0%	0%	0%
חשיפה למטבע חוץ נטו			0%	2%	2%	0%	2%	2%

75% לפחות מנכסי המסלול יושקעו במכשירי חוב מכל סוג, לרבות אגרות חוב, כתבי התחייבות, שטרי הון, הלוואות, מק"מ, נע"מ, פיקדונות מעל 3 חודשים, תעודות סל על מדדי אג"ח, קרנות השקעה מתמחות, קרנות נאמנות מתמחות ונגזרות על מכשירים אלה. יתרת הנכסים תושקעו במזומן, בפקדונות עד 3 חודשים ובמט"ח, על פי שיקול דעתה של החברה המנהלת ובכפוף להורות ההסדר התחיקתי. נכסי המסלול לא יושקעו במניות.

2.3 נגיף הקורונה

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2020 חלה התפרצות של מגפת וירוס "הקורונה" ברחבי העולם. כחלק מתהליך בלימת התפשטות נגיף הקורונה בישראל, ובדומה למדינות אחרות, נקטה ישראל בשורת צעדים, במסגרתם פרסם משרד הבריאות הישראלי סדרת מגבלות על פעילות והתנהלות כלל הציבור בישראל, אשר השפיעו באופן מידי על פעילות המשק בכלל ועל שוק ההון בפרט.

שנת 2021 נפתחה ב"גל שלישי" של התפרצות נגיף הקורונה ברחבי העולם, תוך גילוי מוטציות נוספות שלו, שבעקבותיו חל הידוק של המגבלות ברחבי העולם ובפרט במדינות אירופה. למרות זאת, קצב החיסונים הלך ותפס תאוצה יחד עם נתוני מאקרו חזקים במיוחד ותוכניות סיוע ממשלתיות ענקיות, מה שמצביע על התאוששות חזקה מאוד ובכך הנתונים השוטפים המעידים על עוצמת פעילות הכלכלית. עם זאת, בחודשים יולי ונובמבר של שנת 2021 חלה התפרצות מחודשת של שני וריאנטים חדשים, דלתא ואומיקרון בסוף 2021, על רקע התפשטות וריאנט אומיקרון של נגיף הקורונה בעולם, הממשלה הידקה קלות את ההנחיות בשטח במדינה. בעקבות התפרצות מחודשת זו עדיין קיימת אי וודאות לגבי ההשלכות לטווח הבינוני והארוך על הכלכלה ועל שוקי ההון בארץ ובעולם.

יצויין כי נכון למועד פרסום הדוח, מדובר עדיין באירוע 'מתגלגל', המאופיין באי ודאות, בין היתר, בשל מוטציות חדשות של הנגיף שמתגלות בעולם מעת לעת ובשל אי הוודאות לגבי מידת היעילות של החיסונים, משך יעילותם והצעדים שעשויים להינקט על-ידי הרשויות השונות בהתמודדות עם המגפה, ובהתאם טרם ניתן להעריך את ההשפעות האפשרויות על המשק ו/או להעריך איזה צעדים עשויים להינקט בעתיד כדי למגר את המגפה ואת השפעותיהם.

יש לציין כי, מתחילתו של משבר החירום האמור, לא נראה גידול מהותי בהיקף המשיכות והפדיונות. הנהלת החברה מעריכה כי תוכל להמשיך בפעילות הסדירה גם בעתיד וממשיכה לעקוב באופן רציף על השינוי בנכסי הקרנות ודמי הניהול יעודכנו בהתאם.

וועדת ההשקעות ומנהל ההשקעות עוקבים אחר ההתפתחויות הכלכליות וההשפעות על שוקי ההון בארץ ובעולם הנובעים מגלי התחלואה בקורונה ומעדכנים בהתאם את מדיניות ההשקעות מעת לעת, בכפוף לאישור הדירקטוריון.

2.4 התפתחויות מרכזיות לאחר תאריך הדוחות הכספיים

- ✓ בחודש אפריל הורע המצב הכלכלי בסין בעקבות הסגרים והמגבלות בגלל המגפה.
- ✓ האיחוד האירופאי מתכנן להטיל אמברגו על יבוא הנפט מרוסיה, מה שמעלה מחירי סחורות האנרגיה, בפרט הפחם.
- ✓ הבנק המרכזי האמריקאי העלה ריבית ל-0.75%-1.00%.
- ✓ בחודש אפריל ומאי נמשכו הירידות בשוקי המניות.
- ✓ תשואות אג"ח המשיכו לעלות. התשואה ל-10 שנים בארה"ב עלתה מעל 3%.
- ✓ פיחות השקל התחזק גם מול הדולר וגם מול סל המטבעות.
- ✓ האבטלה במשק הישראלי במחצית הראשונה של אפריל ירדה ל-2.9%.

3. היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת

היקף הנכסים, נטו (באלפי ש"ח):

אחוז השינוי	31.8.2021	31.3.2022	
	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח	
1.36%	19,490,922	19,755,799	קרן השתלמות למורים וגננות- מסלול רגיל כללי
6.50%	700,465	745,967	קרן השתלמות למורים וגננות- מסלול רגיל כשר
(3.32%)	13,898	13,436	קרן השתלמות למורים וגננות- מסלול רגיל אג"חי
0.38%	885,308	888,693	קרן השתלמות למורים וגננות- מסלול מקוצר
2.86%	23,020	23,679	קרן השתלמות למורים וגננות- מסלול מקוצר כשר
(1.49%)	2,468	2,431	קרן השתלמות למורים וגננות- מסלול מקוצר אג"ח
1.49%	21,116,081	21,430,005	סך הכל

4. אירועים חריגים או חד פעמיים בעסקי החברה ו/או החורגים ממהלך העסקים הרגיל

4.1 רכישת זכויות הפנסיה התקציבית על ידי המדינה – ביום 16 ביוני 2020 התקבל במשרדי החברה מכתב מטעם

החשב הכללי במשרד האוצר בעניין "הפסקת מימון המדינה את רכישת זכויות הפנסיה התקציבית של עובדי הוראה בשנת השבתון" (להלן: "מכתב החשכ"ל"). במסגרת מכתב החשכ"ל, הודיעה המדינה לקרנות כי היא שוקלת הפסקת ההסדר הנוכחי בו המדינה מממנת לעובדי היוצאים לשנת השתלמות רכישת זכויות פנסיה תקציבית.

ביום 28 ביולי 2020 שלחו הקרנות מכתב תגובה למכתב החשכ"ל במסגרתו דחו הקרנות את כל הטענות שהועלו על ידי המדינה במכתב החשכ"ל, וכן דחו את הטענה לפיה המדינה רשאית להפסיק באופן חד צדדי את הסדר רכישת זכויות הפנסיה התקציבית.

ביום 12 בנובמבר 2020 התקבל מכתב תגובה מטעם החשכ"ל (להלן: "מכתב התגובה") במסגרתו ציינה המדינה, כי הסדר רכישת זכויות הפנסיה התקציבית על ידי המדינה, כפי שנעשה עשרות שנים, נעשה ללא הסמכה ועל כן נעדר תוקף משפטי מחייב. לאור דברים אלו הודיעה המדינה לקרנות, כי החל ממועד מכתב התגובה, בדעת המדינה להפסיק את ההסדר המתקיים עשרות שנים במסגרתו משרד החינוך ו/או משרד האוצר נושאים בעלויות מימון רכישת זכויות הפנסיה התקציבית של עובדי הוראה בשנות ההשתלמות וזאת כתנאי להכרה בשנת ההשתלמות כשנת ותק לטובת חישוב קצבת הפנסיה התקציבית. הפסקת ההסדר – על פי הודעת המדינה תחול גם ביחס לעובדים שפרשו זה מכבר גם אם הובא בחשבון הוותק בגין שנות ההשתלמות שלא שולמו בעדן תשלומים לאוצר המדינה. בין לבין, המדינה חזרה על עמדתה אגב הליך המתקיים בבית הדין לעבודה במסגרתו מבקשת החברה לחלק בין עמיתיה את כספי העודף הכספי (ראה סעיף 9.3 בהמשך).

הקרנות דוחות מכל את עמדת המדינה כפי שהובאה במסגרת מכתב התגובה ובכתבי בית הדין השונים שהוגשו מטעם המדינה בנושא חלוקת העודף הכספי. בנוסף, הקרנות הודיעו למדינה כי טענותיה השונות נדחות וממילא עמדת המדינה צריכה להתברר מול הארגון היציג המייצג את עובדי ההוראה. למיטב ידיעת החברה, הסתדרות המורים הגישה בקשה להצטרף להליך חלוקת כספי העודף הכספי וזאת על רקע מעמדה כארגון היציג של עובדי הוראה, שחלקם גם עמיתים בקרנות המורים ואשר עמדת המדינה, כאמור לעיל, עלולה לפגוע בזכויות מוקנות של אותם עובדי ההוראה.

ביום 10 באוקטובר 2021, התקבל מכתב נוסף מטעם המדינה במסגרתו הודיעה המדינה כי החל משנת הלימודים תשפ"א, תיאכף חובת רכישת הזכויות לפנסיה תקציבית של עובד הוראה שישהה בשנת השתלמות

על הקרנות / עובד ההוראה / מי מטעמו. החברה הודיעה למדינה כי היא דוחה את עמדת המדינה מן הטעמים כפי שנמסרו בהודעותיה הקודמות. ביום 27.1.2022 הגישה המדינה תביעה נגד הקרנות (בעניין זה ראו סעיף 9.3 להלן).

4.2 בחירת מנהל השקעות נוסף –

בהמשך להליך תחרותי שביצעה קרנות השתלמות למורים תיכוניים, מורי סמינרים ומפקחים חברה מנהלת בע"מ, אשר בעקבותיו נבחרה חברת מיטב דש ניהול תיקים בע"מ (להלן: "מיטב דש") לנהל את נכסי קרנות ההשתלמות שבניהולה, קיבלה החברה החלטה לצרף גם את נכסי הקרנות המנוהלות בחברה, לניהול השקעות באמצעות מיטב דש. בהתאם, החל מיום 12.7.21 מיטב דש ניהול תיקים בע"מ, החלה לנהל את נכסי הקרנות שבניהול החברה.

4.3 ת"צ 20-05-22866 קעניג ואח' נ' מיטב דש גמל ופנסיה ואח' - ביום 17.5.2020 הומצאה למשרדי הקרנות בקשה לאישור תובענה ייצוגית 20-05-22866 קעניג ואח' נ' מיטב דש גמל ופנסיה ואח' (להלן: "התביעה"). התביעה הוגשה כנגד קרנות המורים ועוד 12 חברות המנהלות קרנות השתלמות. על פי המבוקש בבקשה, מתבקשים סעדים שונים כנגד הנתבעות, כאשר נטען כי כל הנתבעות סיווגו בטעות הפרשות שהועברו בעבור עמיתי קרנות ההשתלמות כחייבות במס. בקציר האומר, התובעים טוענים כי כלל קרנות ההשתלמות הנתבעות מחשבות באופן שגוי את תקרת הטבת המס וזאת משום שהן מחשבות את תקרת ההטבה על בסיס חודשי ולא שנתי. לטענת התובעים, הבסיס לטעות החישובית אצל הנתבעות מקורו בכך שאצל כלל הנתבעות "המחשב (המחשב את זכויות העמיתים הח.מ.) תוכנת בצורה שגויה ורשלנית כך שהוא איננו מתואם עם הוראות החוק השונות בקשר עם החישוב ופגע בצורה דרמטית בעמיתים". עוד טוענים התובעים, כי בחלק מן המקרים תוקנה הטעות ותוכנת המחשוב לעתיד מבלי לפצות את העמיתים בגין העבר, וכן טוענים כי החברות המנהלות לא קיימו בקרות מתאימות.

הבקשה לאישור התובענה הייצוגית הועברה לחברת הביטוח ובתיאום עם החברה מונה עורך דין לייצג את קרנות המורים. תגובה לתביעה הוגשה לבית המשפט בצרוף בקשה למשלוח הודעה צד ג' כנגד רשות המיסים. בנוסף ובהתייחס לתביעה, חתמה החברה על הסדר דיוני מול הבנק המתפעל ביחס לזכויות העמיתים. בין לבין רשות המיסים הגישה עמדתה לבית הדין וטענה כי אין לקבל את שיטת החישוב שהציעו התובעים הייצוגיים וכן טענה רשות המיסים שהיה על התובעים להגיש תביעתם כנגד רשות המיסים.

ההליכים נמצאים בשלבים מקדמיים וטרם התקיים קדם משפט בהליך ועל כן קשה בשלב זה להעריך את סיכויי התביעה או לאמוד את השפעתן האפשרית.

4.4 ביום 27.3.2017 אישר דירקטוריון החברה פה אחד את הצעת הנהלת החברה למזג בין החברה לבין חברת קרנות השתלמות למורים תיכוניים, מורי סמינרים ומפקחים – חברה מנהלת בע"מ (להלן: "חברת מורים תיכוניים") ובין קרנות ההשתלמות שבניהול החברה לבין קרנות ההשתלמות שבניהול חברת מורים תיכוניים. על פי המתווה הנוכחי, במסגרת המיזוג האמור תשמש החברה כחברה הקולטת. החברה בסיוע יועציה המשפטיים, בחנו את הפעולות הדרושות לביצוע הליך המיזוג, ובכלל זה אף גובש תקנון חברה מנהלת מוצע שיכנס לתוקף לאחר הליך המיזוג. התקנון המוצע והנושא הובאו בפני רשות החברות הממשלתיות, אך זו בחרה בעת הזו לא לקדם את הנושא. נכון למועד דו"ח זה לא חלה התקדמות נוספת בקידום ההליך.

תיקון תקנון החברה המנהלת בעניין המניין החוקי לקיום ישיבות דירקטוריון – ביום 26 בספטמבר 2020 התקבלה החלטה בכתב של דירקטוריון החברה לזימון אסיפה כללית לצורך תיקון תקנון החברה המנהלת כהוראת שעה ביחס להוראות המניין החוקי (קוורום) לקיום ישיבות דירקטוריון.

בהתאם לקבוע בתקנון כיום, הקוורום הנדרש הינו חמישה חברי דירקטוריון, אשר מתוכם לפחות שני חברי דירקטוריון מטעם המדינה, שני חברי דירקטוריון מטעם הסתדרות המורים ודירקטור חיצוני אחד. ביום 27.12.2020 סיימה הגב' חדווה ווליוביץ את כהונתה כדירקטורית בחברה. הגב' ווליוביץ פעלה כדירקטורית בחברה מטעם המדינה, ועל כן ובסיום כהונתה, נדרשת המדינה למנות דירקטור בחברה מטעמה במקום. הדירקטורים מטעם המדינה ממונים על ידי השרים הרלוונטיים המובאים לפתחם על ידי רשות החברות הממשלתיות, לאחר קבלת אישור הוועדה לבדיקת מינויים בחברות ממשלתיות (להלן: "הוועדה"). עקב קיומן של מערכות הבחירות האחרונות, הוועדה לא כונסה במועדיה כנדרש, וכפועל יוצא עולה חשש ממשי שלא ימונו בחברה דירקטורים מטעם המדינה במועד עם סיום כהונתה של הגב' ווליוביץ. אי מימוש מינוי הדירקטורים בחברה מטעם המדינה, יוצר הלכה למעשה בעיית קוורום בישיבות דירקטוריון החברה.

בהתאם לסעיף 52(א) לחוק החברות, תשנ"ט-1999, במקרה בו נבצר מהדירקטוריון להפעיל סמכויותיו, ובכלל זה עקב העדר מניין חוקי, אזי האסיפה הכללית רשאית ליטול סמכויות הדירקטוריון ולהפעילן בעצמה. לפיכך ולמען מניעת מצב בו נבצר מהדירקטוריון להפעיל סמכויותיו וכן על מנת להימנע ממצב בו ענייני החברה מתנהלים על ידי אסיפת בעלי המניות, ולשם שמירה על זכויות העמיתים, הוצע לתקן את תקנון החברה המנהלת כהוראת שעה, עד למועד בו יפעלו בעלי השליטה וימלאו את מכסת הדירקטורים מטעמם.

במסגרת התיקון, הוצע לתקן את סעיף 20 לתקנון החברה שעניינו מינוי דירקטורים הנדרש לשם קיום ישיבות הדירקטוריון, בהעדר מניין חוקי ולקבוע כי במידה ויפחת מספר חברי הדירקטוריון המכהנים ממספר הדירקטורים המינימלי הנדרש על פי דין, יהיה דירקטוריון החברה, ובהעדר מניין חוקי, הנחלת החברה, מוסמכים למנות דירקטורים בחברה כנדרש על פי דין, וזאת באופן זמני ועד אשר בעלי המניות יפעלו למלא את מכסת הדירקטורים מטעמם, שאז הוראות המקוריות ביחס למניין החוקי תשובנה על כן.

בהעדר מניין חוקי באסיפה הכללית שזומנה ליום 16.11.2020 (עקב היעדרות נציג בעל המניות מטעם המדינה), נדחתה האסיפה ליום 23.11.2020 (להלן: "האסיפה הנדחית"). ביום 23.11.2020 כונסה האסיפה הנדחית במניין חוקי. במסגרת האסיפה הנדחית, לא אושר תיקון התקנון לעניין הוראות המניין החוקי לקיום ישיבות דירקטוריון, וזאת עקב התנגדות המדינה לתיקון כאמור.

בחודש דצמבר זומנה אסיפה כללית נוספת, בהעדר מניין חוקי באסיפה הכללית שזומנה ליום 21.12.2020 (עקב היעדרות נציג בעל המניות מטעם המדינה), נדחתה האסיפה ליום 28.12.2020 (להלן: "האסיפה הנדחית"). ביום 28.12.2020 כונסה האסיפה הנדחית במניין חוקי ואישרה את התיקון האמור.

ביום 6.1.2021 הגישה החברה בקשה לתיקון תקנון החברה כאמור לאישורה של רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון. ביום 03.08.2021 התקבלה תשובת רשות שוק ההון לבקשה לתיקון תקנוני החברות המנהלות במסגרתה הודיע הרשות על התנגדותה לתיקון המבוקש.

במהלך הרבעון הראשון 2021 העבירה המדינה את פרטי המועמד דודי מזרחי לתפקיד דירקטור וחבר ועדת ביקורת מטעמה. ביום 16.2.2021 התקבל אישור מטעם רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון למינויו של מר דודי מזרחי לכהונת דירקטור וחבר ועדת ביקורת בחברה. נכון להיום הדירקטוריון עדיין אינו בהרכב מלא מאחר ועל פי התקנון על המדינה למנות דירקטור נוסף מטעמה.

4.6 בג"ץ 3255/22 קרנות השתלמות למורים ולגננות – חברה מנהלת ואח' נ' שרת החינוך ואח': בחודש מאי 2022 הגישו קרנות המורים עתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ במסגרתה, ביקשו קרנות המורים כי יוצא צו על תנאי המורה לשרת החינוך, שר האוצר והוועדה לבדיקת מינויים על פי חוק החברות הממשלתיות לבוא וליתן טעם מדוע לא תשונה החלטתם למנות את מר איל גבאי לכהונת יו"ר לתקופת כהונה מקוצרת בת 9 חודשים בלבד. במסגרת העתירה טענו הקרנות כי השרים הכפיפו שלא כדין את החלטתם להמלצת הוועדה לבדיקת מינויים. עוד טענו קרנות המורים כי הוועדה לבדיקת מינויים חרגה מסמכותה להגביל את עצמה לבדיקת כשירות המועמד בלבד – החלטה, שלא הייתה לגביה מחלוקת והרחיבה ושקלה שלא כדין ובחוסר סבירות שיקולים לא סבירים בנוגע למשך הכהונה הרצוי לדעתה לתפקיד יו"ר קרנות המורים. בית המשפט העליון (כב' השופט אלרון) ביקש את תגובת המשיבים.

5. אירועים העלולים להצביע קשיים כספיים

בתקופת הדוח לא אירעו אירועים העלולים להצביע על קשיים כספיים. החברה מנהלת בנאמנות קרנות השתלמות ענפיות. הוצאות הניהול הנגבות מהעמיתים הינן לפי הוצאות החברה המנהלת בפועל. לפיכך, החברה לא צפויה להיקלע לקשיים כספיים.

6. עסקאות מהותיות

בתקופת הדוח לא היו עסקאות משותפות, השקעות בתאגיד אחר או הגדלה או הקטנה בשיעור השתתפות בעסקה או בהשקעה כאמור.

7. תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים

החברה מנהלת את הקרנות שבניהולה בהתבסס על נותני שירותים במיקור חוץ. תפעול הקרנות מתבצע באמצעות שני נותני שירותים עיקריים, מקצועיים ויציבים מהשורה הראשונה בתחומם – הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, המשמש כגורם המתפעל את חשבונות הקרנות וזכויות העמיתים, ומיטב דש ניהול תיקים בע"מ (עד ליום 12.7.2021 - פסגות ניירות ערך בע"מ), המשמש כגורם המנהל את השקעות הקרנות. החברה מפקחת באופן שוטף על פעילותם של גופים אלו באמצעות נושאי המשרה ונותני השירות האחרים בחברה.

החברה קובעת את מדיניות ההשקעות של הקרנות שבניהולה באופן שיבטיח, ככל הניתן, צירוף של רמת תשואה ומידת סיכון ההולמים את צרכי העמיתים, בשים לב למאפייניהם. החברה משקיעה מאמצים ותשומת לב ניהולית על מנת לקיים באופן קפדני את הוראות החוק, התקנות והנחיות אגף שוק ההון החלות עליה ועל קרנות השתלמות שבניהולה, ולוודא קיומו של ממשל תאגידי המתאים לתפקודה כגוף מוסדי.

בכוונת החברה המנהלת להמשיך ולפעול לטובת העמיתים תוך שמירה על רמתם הגבוהה של השירות והניהול המאפיינים את הקרנות שבניהולה, כפי שהיה בעבר. החברה המנהלת שואפת להמשיך ולנהל את תיק ההשקעות ע"י גופים המתמחים בניהול איכותי וברמה גבוהה ככל האפשר.

8. תכניות החורגות ממהלך העסקים הרגיל

במהלך שנת 2019 פנתה הנהלת החברה לרשות שוק ההון והודיעה על כוונתה לפנות לבית המשפט המוסמך על מנת לקבל צו שיפוטי המתיר את ביצוע החלוקה של העודף הכספי שנצבר בקרן הרגילה בהתאם להמלצות חוות דעת שניתנה על ידי פרופ' עודד שריג (להלן: "חוות דעת שריג"). ביום 28.1.2020 עתרה החברה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז, בבקשה לאישור המתווה לחלוקת העודף הכספי, והכל בהתאם להמלצות שהובאו בחוות דעת שריג. להרחבה בעניין העודף הכספי ראה סעיף 9.3 שלהלן.

9. מצבה העסקי של החברה, תוצאות פעילותה ושינויים מהותיים בתקופת הדיווח:

9.1 מצב כספי:

החברה הינה, חברה המנהלת קופות גמל ענפיות, אי לכך החברה פועלת לא למטרות רווח וכל הכנסותיה והוצאותיה נזקפות לחשבונות העמיתים.

נכסי החברה הינם בעיקר יתרות חובה של הקרנות המנוהלות בגין דמי ניהול לקבל לכיסוי התחייבויות החברה אשר עיקרן הן הוצאות לשלם.

9.2 הון עצמי:

לפי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012, ההון העצמי ההתחלתי בשקלים חדשים הנדרש מחברה מנהלת יהיה 10 מיליון ש"ח. תקנות אלו אינן חלות על החברה מתוקף היותה חברה המנהלת קופת גמל ענפית.

9.3 עודף כספי

זכויות העמיתים החל מ-1.1.2011 (להלן: "מועד המעבר") כוללות חשבון מרכזי לכל מסלולי הקרן, המנוהל במסלול הכללי, אשר נכון למועד המעבר לאחר ביצוע חישוב של זכויות העמיתים בהתאם לתשואת תיק ההשקעות, נזקפו בו סכומים המהווים את יתרת עודף הנכסים על זכויות העמיתים המשוערכות לתאריך 31.12.2010.

בישיבת החברה מיום 30.5.2012 הוחלט לבחון את נושא העודף כאמור והסיבות להצטברותו בקרנות. לשם כך התקשרה החברה עם משרד רו"ח חיצוני (EY), אשר הגיש את ממצאיו לחברה במהלך שנת 2015.

הדירקטוריון מינה צוות מצומצם שידון בנושא העודף הכספי. הצוות הורכב מיו"ר הדירקטוריון מזכיר ומנכ"ל הקרן, דירקטור מטעם הסתדרות המורים, דירקטור מטעם המדינה, סמנכ"ל הכספים והיועמ"ש. הצוות נועד לבחון את האלטרנטיבות העומדות בפני הקרן בנושא העודף הכספי ולהביא בפני הדירקטוריון את המלצותיו לגבי דרכי פעולה אפשריות.

בתום דיונים ממושכים של הצוות וקבלת חוות דעת מומחה מטעם פרופ' גיא דוידוב, החליט הצוות להמליץ בפני דירקטוריון החברה כדלקמן:

"לשקול חלוקה של 70% מהעודף הכספי לאוכלוסיית העמיתים הרלוונטית שחסכה בקרנות בתקופה שבה נוצר העודף הכספי בין 1995-2010. 30% מהעודף הכספי יישאר בקרן לטובת המשך קידום מטרותיה. מנגנון החלוקה יוצע על ידי גורם מקצועי ויובא בפני הדירקטוריון. ההנהלה תשקוד על חיפוש ובחירת גורם מקצועי מתאים לעניין קביעת מנגנון החלוקה. לאחר שייקבע מנגנון החלוקה הנושא יובא בפני רשות שוק ההון ולאחר מכן וכתנאי לחלוקה יתבקש אישור בית המשפט".

דירקטוריון החברה קיים דיון בהמלצות הצוות. לאחר בחינה מעמיקה של הנושא החליטו חברי הדירקטוריון לאמץ פה אחד את המלצות הצוות ולהסמיך את ההנהלה לקדם את מסקנות הצוות מול הגורמים המתאימים.

הנהלת החברה פנתה לפרופ' עודד שריג, משהיה בעבר הממונה על שוק ההון, וכן בעל מומחיות בתחום המימון, במטרה לקבל חוות דעת על המתודולוגיה ודרך החלוקה המיטבית של העודף הכספי. ביום 29.10.2018 הציג פרופ' שריג וצוותו את חוות הדעת ומסקנותיהם לעניין אופן החלוקה. דירקטוריון החברה קיים דיונים בהמלצות חוות דעת שריג והחליט לאמץ אותן במלואן. דירקטוריון החברה הנחה את הנהלת החברה לפעול לקדם פנייה לבית המשפט המוסמך, במטרה לקבל אישור לביצוע החלוקה בהתאם להמלצות חוות דעת שריג. קודם לפנייה

לבית המשפט, פנתה הנהלת החברה לרשות שוק ההון והודיעה על כוונתה לפנות לבית המשפט המוסמך על מנת לקבל צו שיפוטי המתיר את ביצוע החלוקה בהתאם להמלצות חוות דעת שריג.

ביום 28.1.2020 עתירת הקרנות הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז. לאחר הגשת העתירה הורה בית המשפט על המשך בירור ההליך בפני בית הדין האזורי לעבודה.

במהלך יולי 2020 קרן ההשתלמות עגור מיסודה של ארגון המורים (להלן: "עגור") הגישה בקשה להצטרף כצד להליך בבית הדין לעבודה, וכן הגישה עתירה לבג"ץ במסגרתה טוענת עגור כי בניגוד לקרנות, עגור נמצאת על סף העדר איזון אקטוארי. עגור עתרה לבג"ץ וביקשה שבית המשפט העליון יורה למדינה, בין היתר, להעמיד את עגור באותו מצב של עודף אקטוארי כפי הקרנות. הקרנות דחו את טענות עגור ועתירת עגור לבג"ץ נמחקה תוך חיוב עגור בהוצאות הקרנות.

בחודש מאי 2021, הגישה המדינה את עמדתה לבקשת החלוקה לבית הדין לעבודה. עמדת המדינה נחלקת לשניים. תשובת רשות שוק ההון – שהיא גם הגורם שהתבקש לחוות דעתו על ההסדר ולפיה, על החברה ליזום תיקון תקנון לשם הסדרת חלוקת כספי העודף הכספי. החברה דוחה עמדה זו. בנוסף, גורמים שונים במשרד האוצר צרפו את עמדתם לתיק בית הדין וטענו כי יש להם טענות שונות ביחס לכספי העודף הכספי משום שהסדר רכישת זכויות הפנסיה התקציבית על ידי המדינה, כפי שנעשה עשרות שנים, נעשה ללא הסמכה ועל כן נעדר תוקף משפטי מחייב. לאור דברים אלו הודיעה המדינה לחברה, כי בדעת המדינה להפסיק את ההסדר המתקיים עשרות שנים במסגרתו משרד החינוך ו/או משרד האוצר נושאים בעלויות מימון רכישת זכויות הפנסיה התקציבית בשנות ההשתלמות של עובדי ההוראה וזאת כתנאי להכרה בשנת ההשתלמות כשנת וותק לטובת חישוב קצבת הפנסיה התקציבית. הפסקת ההסדר – על פי הודעת המדינה גם ביחס לעובדים שפרשו זה מכבר תחול חובת התחשבנות מול הקרנות וזאת כתנאי להכרה בוותק לפנסיה של אותם עובדי ההוראה. החברה דוחה מכל וכל את עמדת המדינה כפי שהובאה במסגרת עמדת רשות שוק ההון בהליך חלוקת העודף הכספי. בנוסף, לחברה שורה של טענות סף דיוניות שיובאו לפתחו של בית הדין. למיטב ידיעת החברה, הסתדרות המורים הגישה בקשה להצטרף להליך חלוקת כספי העודף הכספי וזאת על רקע מעמדה כארגון היציג של עובדי הוראה, שחלקם גם עמיתים בחברה, ואשר עמדת המדינה, כאמור לעיל, עלולה לפגוע בזכויות מוקנות של אותם עובדי הוראה.

כמו כן, בחודש פברואר 2021, הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה, בקשה לאישור תובענה ייצוגית (ת"צ-37691-02-21 אתר ואח' נ' קרנות המורים) כנגד החברה וחברת קרנות השתלמות למורים תיכוניים, מורי סמינרים ומפקחים חברה מנהלת בע"מ (להלן: "החברות המנהלות"). במסגרת הבקשה, ביקשו המבקשים כי בית המשפט יורה על חלוקת מלוא (100%) כספי "העודף הכספי" לחברי הקבוצה שעל פי הבקשה שהוגשה על ידי החברות המנהלות ב- 01-20-66271 זכאית לחלוקת 70% מכסי "העודף הכספי". בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 13.6.2021 אוחד הדיון בשני ההליכים. החברה לומדת את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית ובשלב זה אין ביכולתה לחוות דעה ביחס לסיכויי התובענה.

על פי החלטת בית הדין מיום 6.7.2021 נקבע כי קיים קושי בבירור טענות המדינה, ביחס לכספים שהיא זכאית להחזר בגינם, דרך המלך לבירור תביעת ההשבה היא הליך נפרד, שאותו על המדינה ליזום ובמסגרתו ניתן יהיה לברר את התשתית העובדתית המלאה.

ביום 27.1.2022 – ובהמשך להחלטת בית הדין מיום 6.7.2021, הגישה מדינת ישראל תביעה כנגד קרנות המורים בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב בסך של כ- 2 מיליארד ש"ח. בהתאם לכתב התביעה, המדינה עותרת כנגד הקרנות: א) להורות על חיוב הקרנות להשיב סך של 2 מיליארד ש"ח בתוספת כל הרווחים שצמחו מהסכום כאמור בגין הכספים ששולמו להן ברכישת זכויות הפנסיה התקציבית (סכום ההשבה חושב משנת 1991 ועד שנת 2021); ב) לחילופין, להורות על השבה של כ- 585 מ' ש"ח בתוספת כל הרווחים שצמחו מסכום זה וליתן צו הצהרתי לפיו הקרנות תהיינה מחויבות לשאת בהוצאות הכרוכות ברכישת זכויות הפנסיה עבור עובדי ההוראה הפעילים אשר במסלול של פנסיה תקציבית שטרם פרשו לגמלאות אשר יצאו לשנת שבתון, וזאת עד למועד

הפרישה של על עובד הוראה. ביום 24.2.2022 נתקבלה החלטה מבית המשפט לאחד את התיק דנן ביחד עם תיק העודף הכספי. קרנות המורים לומדות את טענות המדינה בכתב התביעה ובשלב זה אין ביכולתן לחוות דעה ביחס לסיכויי התביעה.

יתרת העודף הכספי ליום 31.3.2022 עומדת על סך של כ-2,889 מיליוני ש"ח. מתוך סכום זה, סך של 212 מיליוני ש"ח הינם כספי איזון אקטוארי.

9.4 תוצאות כספיות של החברה המנהלת

סך הכנסות החברה לתקופה של שבעה חודשים שהסתיימה ביום 31.3.2022 הן: 17,073 אלפי ש"ח. הכנסות החברה נובעות מגביית דמי ניהול מעמית קרן השתלמות למורים וגננות- מסלול רגיל (על כל מסלוליה) וקרן השתלמות למורים וגננות-מסלול מקוצר (על כל מסלוליה) וזאת בגובה ההוצאות שיש לחברת הניהול בפועל.

הכנסות החברה בתקופת הדיווח הינן מדמי ניהול כאשר סך של 16,408 אלפי ש"ח הינן מקרן השתלמות למורים וגננות- מסלול רגיל (על כל מסלוליה) וסך של 665 אלפי ש"ח הינן מקרן השתלמות למורים וגננות- מסלול מקוצר.

החברה מחייבת את הקרנות המנוהלות על ידה, בהוצאות הניהול כדלקמן: הוצאות שניתן ליחס ישירות לקרן מסוימת, מחויבות במלואן לקרן הרלוונטית. הוצאות שאינן ניתנות ליחוס, מחולקות בין הקרנות, ובקרנות בין המסלולים הפעילים בהתאם ליחס הנכסים המנוהלים.

א. להלן פירוט הוצאות הנהלה וכלליות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 באוגוסט	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		לתקופה של שבעה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
	2021	2022	2021	2022	
באלפי ש"ח	באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		
14,666	3,686	3,798	8,402	8,868	דמי תפעול
2,719	625	1,096	1,447	2,588	ניהול השקעות
1,919	467	437	1,074	1,067	שכר ונלוות
379	100	128	217	226	דמי גמולים לדירקטור חיצוני וחברי ועדות
102	28	27	64	61	הוצאות לחברה מצטטת
568	134	184	313	428	ביטוחים הנהלה
3,018	666	726	1,810	1,814	מקצועיות
268	66	69	155	160	מנהל סיכונים
244	64	52	137	122	בקר השקעות
319	75	94	182	190	ניהול מערכות מידע
175	35	35	93	101	קצין ציות
764	182	218	414	480	אחזקת משרדים שכ"ד ותקשורת
144	30	28	69	69	דיוור לעמיתים
72	20	8	24	17	אחזקת רכב
736	160	189	441	434	מיכון מערך ההשתלמות
467	113	132	287	317	פחת והפחתות
142	29	53	76	121	חיתום הלוואות
<u>26,702</u>	<u>6,480</u>	<u>7,274</u>	<u>15,205</u>	<u>17,063</u>	

ב. הרכב ייעוץ מקצועי ומשפטי

לשנה שהסתיימה ביום 31 באוגוסט	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		לתקופה של שבעה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
	2021	2022	2021	2022	
באלפי ש"ח	באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		
808	118	219	411	368	ייעוץ משפטי
577	173	160	392	349	ביקורת פנים
294	63	66	208	219	ביקורת חשבונות
719	179	184	418	428	ניהול כספים
43	11	11	25	25	יועץ סוקס
577	122	86	356	425	ייעוץ מקצועי אחר
<u>3,018</u>	<u>666</u>	<u>726</u>	<u>1,810</u>	<u>1,814</u>	

ג. פרטים נוספים:

החברה מחייבת את קרנות השתלמות למורים תיכוניים, מורי סמינרים ומפקחים חברה מנהלת בע"מ-צד קשור בהשתתפות בהוצאות המשותפות, בהתאם ליחס הנכסים המנוהלים על ידי כל חברה. החזר בשנת הדוח מקרנות השתלמות למורים תיכוניים, מורי סמינרים ומפקחים חברה מנהלת בע"מ בגין השתתפות בהוצאות משותפות הסתכם לסך של 1,874 אלפי ש"ח (שנה קודמת 2,019 אלפי ש"ח).

10. ריכוז מידע ונתונים אודות קרנות ההשתלמות

10.1 ריכוז מידע ונתונים אודות תחום הפעילות

31.8.2021	31.3.2021	31.3.2022	
			מספר חשבונות עמיתים:
194,666	191,486	200,609	פעילים
58,634	63,972	67,316	לא פעילים
			נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):
13,939,493	15,113,604	16,424,417	פעילים
7,176,588	4,572,286	5,005,588	לא פעילים
			נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח)
97,976	45,480	48,465	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
1,953,211	1,072,782	1,107,090	תגמולים מדמי גמולים
4,351	4,516	6,443	תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
1,040	373	359	העברות צבירה לקרן
(259,727)	(166,013)	(211,314)	העברות צבירה מהקרן
			תשלומים:
(831,103)	(503,766)	(645,808)	פדיונות
(238,373)	(133,437)	(142,123)	אחרים
2,684,862	1,627,369	186,813	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה
			דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):
26,710	15,208	17,073	פעילים ולא פעילים
			שיעור דמי ניהול ממוצע מנכסים (באחוזים):
קרן רגילה-0.14 קרן מקוצרת-0.12	קרן רגילה-0.14 קרן מקוצרת-0.12	קרן רגילה-0.14 קרן מקוצרת-0.13	פעילים ולא פעילים

31.8.2021	31.3.2021	31.3.2022	
			חשבונות מנותקי קשר:
2,683	3,606	3,502	מספר חשבונות
132,605	273,116	234,136	נכסים מנוהלים נטו (באלפי ש"ח)
178	153	190	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
קרן רגילה-0.14 קרן מקוצרת-0.12	קרן רגילה-0.14 קרן מקוצרת-0.12	קרן רגילה-0.14 קרן מקוצרת-0.13	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים

10.3 דמי ניהול שרשאית החברה לגבות על פי הוראות הדין

קרנות השתלמות	שיעור דמי ניהול שרשאית החברה לגבות לפי הוראות הדין(באחוזים):
עד 2% לשנה מהיתרה הצבורה	פעילים
עד 2% לשנה מהיתרה הצבורה	לא פעילים:
עד 2% לשנה מהיתרה הצבורה בהתאם לתנאים הקבועים בתקנות	מנותקי קשר
אין	אחר

החברה היא חברה מנהלת של קופות ענפיות אשר גובות דמי ניהול על פי הוצאותיהן בפועל, במגבלות התקרה שנקבעה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), תשע"ב-2012 כמפורט בטבלה שלעיל. בתקופת הדוח לא חל שינוי בשיעור דמי הניהול שרשאית החברה לגבות על פי הוראות הדין.

10.4 מידע על משתלמים

בתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 באוגוסט	בתקופה של שבעה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
	2021	2022	
2021	2021	2022	
2,331	2,311	2,427	מספר משתלמים
238,373	133,437	142,123	תשלומים למשתלמים (באלפי ש"ח)

א. לאחר קבלת אישור דירקטוריון החברה לתיקון תקנוני הקרנות, הוגשה בחודש ספטמבר 2017 למשרדי הממונה, בקשה לתיקון תקנוני הקרנות במסגרתה התבקש הממונה דאז לאשר את השינויים המפורטים להלן:

- **הוספת מסלול הלכה נוסף** – הוספת מסלול הלכה מזרם הלכתי נוסף לתקנון קרן המסלול הרגיל ולתקנון קרן המסלול המקוצר, במטרה לפתוח את שערי הקרנות בפני אוכלוסייה נוספת של עובדי הוראה שומרי הלכה. מסלול ההלכה החדש ייקרא "קרן השתלמות למורים וגננות מסלול הלכה ב" ושמו של מסלול ההלכה הקיים ישונה ל"קרן השתלמות למורים וגננות מסלול הלכה א". להלן מדיניות ההשקעה המוצעת של מסלול ההלכה החדש:

"נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים מסוגים שונים בכפוף להוראות הדין ובכפוף לכללי ההלכה היהודית ברשותו של הרב אריה דביר. ההשקעות במסלול תהיינה בסמכותה ובאחריותה הבלעדית של ועדת ההשקעות והחברה המנהלת תהיה חייבת לפעול בנאמנות עבור העמיתים במסלול זה. השאת התשואה במסלול מוגבלת בכך שההשקעות בו כפופות לכללי ההלכה היהודית. נכסי המסלול לא יושקעו באחזקות ישירות בחברות (כגון מניות ו/או אגרות חוב קונצרניות) והחשיפה לנכסים תתבצע באג"ח ממשלתיות ויצירת חשיפות למניות באמצעות חוזים, אופציות וכיוצא באלה".

בנוסף, ביקשה החברה להוסיף את שם הרב לפיו מוכתבת מדיניות ההשקעה של מסלול ההלכה הקיים.

- **הוספת הגיל המקסימאלי ליציאה להשתלמות בתקנון קרן המסלול הרגיל** – לפי סעיף 20 לתקנון קרן המסלול הרגיל, תנאי ליציאה לשנת השתלמות הוא שהמבקש יתחייב בכתב בפני מעסיקו כי ימשיך בעבודתו במשך שלוש שנים לפחות מתום תקופת השתלמות. על מנת לוודא קיומו של תנאי זה מגבילה החברה את גיל היציאה להשתלמות לגיל 63. החברה ביקשה לעגן מגבלה זו בתקנון קרן המסלול הרגיל. **תיקון מספר טעויות סופר טכניות שנפלו בתקנון קרן המסלול הרגיל.**

החברה בתהליך מול רשות שוק ההון לתיקון התקנון כאמור, ובמסגרת זו ביום 25.11.2019 הוגשה הבקשה לתיקון התקנון פעם נוספת. נכון למועד הדוח, טרם התקבל אישור הממונה לתיקון תקנוני הקרנות.

11. שינויים בהרכב הדירקטוריון וועדותיו

לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון ברבעון זה.

להלן שינויים מהותיים שחלו בהוראות הדין הרלבנטיות לפעילות חסכון ארוך הטווח ולפעילות החברה במהלך תקופת הדוח:

1. חוזר גופים מוסדיים 2022-9-3: הסדרת אופן התנהלותם של הגופים המפוקחים במסגרת בירור תלונות

ציבור - תיקון

תיקון לחוזר זה פורסם ביום 2.1.2022. התיקון לחוזר זה הוצע בעקבות פרסום נייר העמדה מהרשות בעניין שיפור השירות שמעניקים הגופים המוסדיים לאזרחים ותיקים ולאנשים עם מוגבלות ולהתאימם למאפייניהם הייחודיים. במסגרת התיקון לחוזר זה:

- (א) קוצרו לוחות הזמנים למענה של הגופים המוסדיים לפניית ציבור שמופנות אליהם מטעם הרשות.
 - (ב) נוספו שתי הגדרות, אחת של "אדם עם מוגבלות" – בהתאם להגדרתו בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998; השניה של "אזרח ותיק" – בהתאם להגדרת "אזרח ותיק" בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 כמי שמלאו לו 67 שנים.
 - (ג) נקבע כי הגופים המוסדיים ימציאו לרשות את תשובתם ואת המסמכים המצורפים לה לגבי אזרחים ותיקים - בתוך 21 ימים מהיום שבו הועברה אליהם על ידי הרשות ולגבי אנשים עם מוגבלויות בתוך 14 ימים מהיום שבו הועברה אליהם על ידי הרשות.
- תחילתן של הוראות התיקון לחוזר זה הן שישה חודשים מיום פרסומן.

2. חוזר גופים מוסדיים 2022-9-2: חוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור - תיקון

תיקון לחוזר זה פורסם ביום 2.1.2022. התיקון כאמור מעדכן את חוזר גופים מוסדיים 2016-9-9 "בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור" שמסדיר את נושא יישוב תביעות של גופים מוסדיים. עובר לתיקון חוזר זה, פרסמה הרשות נייר עמדה בעניין אופן שיפור השירות ומיצוי זכויות בקרב אזרחים ותיקים. בעקבות השיח בנושא ולצורך הסיוע לאזרחים ותיקים נקבע במסגרת התיקון לחוזר כי יש להתאים את הליך הבירור ויישוב התביעות, למאפיינים הייחודיים לאוכלוסייה זו כך שיהיה מקצועי, מכבד ויעיל, כפי שמפורט להלן:

- (א) הוספה הגדרת "אזרח ותיק" בהתאם להגדרת "אזרח ותיק" בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 כמי שמלאו לו 67 שנים.
 - (ב) בתביעה של אזרח ותיק על גוף מוסדי לוודא כי מי שפועל מטעמו ביישוב תביעות של אזרח ותיק ייתן את המענה המיטבי והמותאם לאוכלוסייה זו בשים לב למאפייניה הייחודיים, לרבות מענה וליווי אישי ככל הניתן.
 - (ג) גוף מוסדי יאפשר לתובע אזרח ותיק להגיש תביעה בעל פה, באופן שמילוי טופס הגשת התביעה יבוצע על ידי נציג הגוף המוסדי - בהתאם לפרטים שמסר בעל פה האזרח הוותיק, ויבחן הליך מזורז ופשוט לאוכלוסיות אלו.
 - (ד) לעניין אנשים עם מוגבלויות - מחויבים הגופים המוסדיים בהתאמות הנגישות בהן חייבים נותני שירות על פי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1998 והתקנות שהותקנו מכוחו, ובפרט על פי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג-2013.
- תחילתן של הוראות התיקון לחוזר זה הן שישה חודשים מיום פרסומן.

3. חוזר גופים מוסדיים 2022-9-1: שירות ללקוחות גופים מוסדיים - תיקון

תיקון לחוזר זה פורסם ביום 2.1.2022. עובר לתיקון האמור, הרשות פרסמה נייר עמדה בעניין קבלת שירות נאות לציבור החוסכים ובמסגרתו נקבע כי השירות לאזרחים ותיקים יותאם למאפייניהם הייחודיים ויהיה מקצועי, מכבד ויעיל. בהתאם לאמור לעיל, נקבע במסגרת התיקון לחוזר זה כי גוף מוסדי ימנה ממונה אזרחים ותיקים שתפקידו להתוות את מדיניות החברה בנושא שירות לאזרח ותיק, לפלח את צרכיהם ולהתאים את

התהלכים השונים לאוכלוסייה זו. בנוסף, בעקבות העלייה בתוחלת החיים בישראל ובעולם, ציבור האזרחים הוותיקים מהווה ציבור גדול ומשמעותי יותר ולכן נקבע שציבור זה יקבל שירות מותאם למאפייניו הייחודיים במיוחד נוכח העובדה שבשלב זה בחייהם הממשק מול הגופים המוסדיים משמעותי.

תחילתן של הוראות התיקון לחוזר זה הן שישה חודשים מיום פרסומן.

4. חוזר גופים מוסדיים 2022-9-5: חוזר אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל – עדכון

עדכון זה פורסם ביום 8.2.2022. במסגרת העדכון קבע הממונה את דחיית כניסתן לתוקף של הוראות החוזר מיום 13.6.2021 בנושא חובת מעסיקים בהעברת דיווח ממוכן על הפקדת תשלומים לקופת גמל בהתאם למבנה אחיד שקבע הממונה. וכן, בדבר חובת גוף מוסדי לתת היזון חוזר למעסיק לגבי הדיווח על הפקדת התשלומים לקופות הגמל ליום 22.5.2022.

5. חוזר גופים מוסדיים 2022-9-8: מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החסכון הפנסיוני – עדכון

עדכון זה פורסם ביום 8.2.2022. ביום 13.6.2021 רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "הרשות") פרסמה תיקון לחוזר "מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החסכון הפנסיוני" (להלן: "תיקון לחוזר"). נוכח פניות מהגופים המוסדיים השונים ולצורך היערכותם לשינויים המפורטים בתיקון לחוזר, באופן מיטבי, החליטה הרשות לדחות את השינויים שהוצעו בנספח ה' (ממשק מעסיקים) המצורף לתיקון החוזר ליום 22.5.2022. בנוסף לאמור, על מנת לייעל את תהליך היערכות השוק לשימוש בטכנולוגיית API, בוטל שלב הביניים (לתקופה שמיום 22.5.2022 ועד ליום 26.11.2023) שנקבע בתיקון לחוזר.

6. שה. 2022-1062: חשיבות העמידה על איכות הביקורת בגופים מוסדיים

חוזר זה פורסם ביום 16.3.2022. במקביל לחוזר זה, בוצע תיקון לנספח 5.4.1.1 "דוח תיאור עסקי תאגיד של חברת ביטוח" וכן תיקון לנספח 5.4.1.10 "דוח תיאור עסקי תאגיד של חברה מנהלת" בפרק 1, חלק 4, שער 5 בחוזר המאוחד שעניינו "דין וחשבון לציבור". במסגרת תיקון הנספחים כאמור לעיל, בוטלה חובת הדיווח על היקף שעות הביקורת של רואה החשבון המבקר בדוח התקופתי וכן צומצם פירוט היקף שכר הטרחה לפי סוגי השירות שנותן רואה החשבון המבקר (להלן: "התיקונים").

במסגרת הדיון שתערוך ועדת הביקורת בנושא ההתקשרות עם רואה החשבון המבקר והמלצתה לדירקטוריון בדבר שכרו וכדי שהוועדה והדירקטוריון יוכלו לעמוד על איכות והיקף שירותי הביקורת, עליהם לתת את הדעת, בין היתר, להיבטים הבאים:

א. הרכב צוותי הביקורת;

ב. רמת הניסיון והמומחיות של כל אחד מהחברים בצוות הביקורת;

ג. היקף שעות הביקורת, בחלוקה לפי רכיבים;

ד. היקף השימוש בכלים טכנולוגיים במסגרת הביקורת ומהותם;

ה. היקף ההסתמכות על מומחים חיצוניים;

ו. יכולת רואה החשבון המבקר לזהות את הסיכונים והנושאים המהותיים והמענה שייתן להם במסגרת הביקורת;

ז. היחס בין שכר הטרחה לגודל החברה ומורכבות הביקורת.

כמו כן, ההיבטים המפורטים בסעיפים א-ה לעיל, יכללו גם במסגרת הדוח השנתי המפורט של רואה החשבון המבקר.

7. חוזר גופים מוסדיים 2022-9-12: נוהל איתור עמיתים ומוטבים – תיקון

התיקון לחוזר זה פורסם ביום 31.3.2022. ביום 5.2.2012 פורסם חוזר "נוהל איתור עמיתים מוטבים" במסגרתו נקבע, בין היתר, כי בחלוף תשע שנים מיום תחילתו, יחלו גופים מוסדיים להעביר מידע לאפוטרופוס הכללי בדבר קיומם של כספים של עמיתים שהקשר עמם נותק ושל עמיתים שנפטרו. בהתאם לכך, בעקבות העברת המידע האמור יהיה רשאי האפוטרופוס הכללי בהתאם לסמכותו שבדין לדרוש מהגופים המוסדיים את העברת הכספים לניהולו תוך הוצאת צו לניהול הכספים כנכסים עזובים. עם זאת, מעבודת המטה ברשות שוק ההון עלה כי נדרש עדכון של ההסדרה הקיימת, על מנת שניתן יהיה ליישם את ההוראות כך שתצומצם הפגיעה האפשרית בזכויות החוסכים והמוטבים כתוצאה מהעברת כספים מהגופים המוסדיים לאפוטרופוס הכללי.

על מנת שניתן יהיה לייצר פתרונות להשלכות כאמור, הוצע בתיקון לחוזר זה, לדחות בשנתיים, (קרי, שנת 2024) את יישום הוראת הדיווח לאפוטרופוס הכללי בגין חשבונות של עמיתים שנותק עמם הקשר ושל מוטבים של עמיתים שנפטרו וזאת לצורך גיבוש מתווה להעברת דיווחים לאפוטרופוס הכללי שיספק מענה לפגיעה האפשרית בזכויות החוסכים.

13. גילוי לבקרות ונהלים

בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה, בשיתוף המנכ"ל והבכיר בתחום הכספים של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה והבכיר בתחום הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח התקופתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 במרץ 2022 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

הצהרה (certification)

אני, פסח לנדסברג, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח של קרנות השתלמות למורים וגננות חברה מנהלת בע"מ (להלן: "החברה") לתקופה של שבעה חודשים שהסתיימה ביום 31.3.2022 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ותוצאות הפעולות של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע במהלך התקופה המכוסה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

מזכ"ל ומנכ"ל
מר פסח לנדסברג

23 במאי 2022
תאריך

הצהרה (certification)

אני, דני קליק, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח של קרנות השתלמות למורים וגננות חברה מנהלת בע"מ (להלן: "החברה") לתקופה של שבעה חודשים שהסתיימה ביום 31.3.2022 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ותוצאות הפעולות של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע במהלך התקופה המכוסה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

בכיר בתחום הכספים
רו"ח דני קליק

23 במאי 2022
תאריך

קרנות השתלמות למורים ולגננות חברה מנהלת בע"מ

**דוחות כספיים ביניים ליום 31 במרץ 2022
בלתי מבוקרים**

קרנות השתלמות למורים ולגננות חברה מנהלת בע"מ

דוחות כספיים ביניים ליום 31 במרץ 2022 בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

3	דוח סקירה
4	דוחות ביניים על המצב הכספי
5	דוחות ביניים על רווח והפסד
6-7	באור 1 – כללי
7	באור 2 – בסיס עריכת הדוחות הכספיים
7	באור 3 – עיקרי המדיניות החשבונאית
7	באור 4-מגזרי פעילות
8	באור 5 – הון עצמי ודרישת הון
8	באור 6 – הכנסות מדמי ניהול
9-13	באור 7- תביעות תלויות ואירועים לאחר תאריך המאזן

לוטרבך ושות'

רואי חשבון

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של

קרנות השתלמות למורים וגננות חברה מנהלת בע"מ

לכבוד

הדירקטוריון של קרנות השתלמות למורים וגננות חברה מנהלת בע"מ

הנדון: סקירת דוחות ביניים בלתי מבוקרים לתקופה של שבעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום
31 במרץ 2022

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של קרנות השתלמות למורים וגננות חברה מנהלת בע"מ (להלן – החברה), הכולל את תמצית הדוח על המצב הכספי ביניים ליום 31 במרץ 2022 ואת הדוח התמציתי על הרווח והפסד לתקופות של שבעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים". אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך, אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מביעים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם להנחיות רשות שוק החון ביטוח וחכונ.

הננו להפנות את תשומת הלב לאמור בבאור 7 בדבר התשיפה להתחייבויות תלויות.

לוטרבך ושות'
רואי חשבון

תאריך: 23.5.2022

קרנות השתלמות למורים ולגננות חברה מנהלת בע"מ

דוחות ביניים על המצב הכספי

ליום 31 באוגוסט	ליום 31 במרץ		באור	
2021	2021	2022		
באלפי ש"ח	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח		
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר		
62	58	129		נכסים:
588	823	648		רכוש קבוע
-	-	40		נכס בגין זכות שימוש עבור חכירות
2,170	2,739	2,583		פיקדון בגין רכבים
1,406	723	644		חייבים ויתרות חובה
<u>4,226</u>	<u>4,343</u>	<u>4,044</u>		מזומנים ושווי מזומנים בבנקים
				סך כל הנכסים
-	-	-	5	הון
-	4	-		התחייבויות
612	844	681		התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
3,614	3,495	3,363		התחייבות בגין חכירה
				זכאים ויתרות זכות
<u>4,226</u>	<u>4,343</u>	<u>4,044</u>		סך כל ההתחייבויות
<u>4,226</u>	<u>4,343</u>	<u>4,044</u>		סך הכל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

 בכיר בתחום הכספים רו"ח דני קליק	 מזכיר ומנכ"ל מר פסח לנדסברג	 יו"ר הדירקטוריון מר אייל גבאי	23 במאי 2022 תאריך אישור הדוחות הכספיים
---	---	--	---

קרנות השתלמות למורים ולגננות חברה מנהלת בע"מ

דוחות ביניים על הרווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 באוגוסט	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		לתקופה של שבעה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		באור	
	2021	2022	2021	2022		
באלפי ש"ח	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח		
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר		
26,710	6,482	7,280	15,208	17,073	6	הכנסות
26,710	6,482	7,280	15,208	17,073		דמי ניהול
						סך כל ההכנסות
26,702	6,480	7,274	15,205	17,063		הוצאות
8	2	6	3	10		הוצאות הנהלה וכלליות
26,702	6,482	7,280	15,208	17,073		הוצאות מימון
						סך כל ההוצאות
-	-	-	-	-		רווח לתקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

קרנות השתלמות למורים ולגננות חברה מנהלת בע"מ

באורים לדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2022

באור 1 – כללי

- א. קרנות השתלמות למורים וגננות – חברה מנהלת בע"מ נתאגדה בשנת 1965. החברה מוגבלת בערבות ואין לה הון מניות.
- ב. במהלך חודש אפריל 2007 הגישה החברה לרשות שוק ההון בקשה לאישור שינוי מבני להפיכת החברה מ"קופה תאגידי" ל"חברה מנהלת" (להלן: "השינוי המבני"). מהלך זה נעשה בהתאם להוראת סעיף 86(ו) לחוק קופות הגמל ולחוזרים ונהלים שהוציא רשות שוק ההון בנושא. השינוי המבני הושלם ביום 31 בדצמבר 2010 בהתאם לאישור רשות שוק ההון. החברה החלה פעילותה ביום 1 בינואר 2011.
- ג. כתוצאה מהשינוי המבני בוצע רה-אורגניזציה בקופה התאגידי, אשר פוצלה לחברה מנהלת של קופות גמל ולקופות גמל (קרנות השתלמות) שמנוהלות בנאמנות בידי החברה המנהלת. בעקבות השינוי המבני נעשתה הפרדה חשבונאית, משפטית ורישומית בין החברה המנהלת, נכסיה והתחייבויותיה, לבין קופות הגמל, נכסיהן והתחייבויותיהן.
- ד. במסגרת הארגון מחדש, נערך תקנון חדש לקופות הגמל ותוקן תקנון ההתאגדות של החברה. התקנונים אושרו על ידי רשות שוק ההון ותקנון ההתאגדות של החברה אושר על ידי רשם החברות. יצוין, כי במסגרת השינוי המבני השתנה שמה של החברה, אולם מספר החברה לא השתנה. החברה החלה את פעילותה בפועל במתכונת החדשה החל מיום 1 בינואר 2011. החברה מנהלת שתי קרנות כמפורט להלן:
- קרן השתלמות למורים וגננות-מסלול רגיל** - אשר מטרתה, מתן אפשרות לעובדי הוראה לצאת להשתלמות. רשאים להצטרף לקרן השתלמות במסלול הרגיל בתנאים הבאים:
- נכללים בהגדרת עובדי הוראה על פי תקנות הקרן.
 - מועסקים בשיעור של חצי משרה ומעלה, או לפחות שליש משרה אם זו עבודתם היחידה.
 - גילם מתחת ל- 55 שנים.
 - אינם חברים בקרן השתלמות לעובדי הוראה אחרת.
- קרן השתלמות למורים וגננות-מסלול מקוצר** - המסלול מיועד למורים אשר מקבלים את שכרם על פי דירוג עובדי הוראה בכפוף לתקנון הקרן ואינם רשאים להצטרף לקרן השתלמות למורים וגננות-מסלול רגיל (בדרך כלל עובדי הוראה מעל גיל 55, מורים במשרה חלקית בשנת שבתון ואחרים).
- ה. פתיחת מסלולים נוספים
- החל מחודש פברואר 2012, פתחה החברה לרשות עמיתיה שני מסלולים חדשים: מסלול הלכה ומסלול אג"ח (מסלול ללא מניות).
- ו. דמי ניהול:
- על פי תקנון החברה ועל פי מטרותיה, פעילות החברה וכל נכסיה לא יהיו למטרות רווח. אי לכך, החברה מחייבת את הקרנות בדמי ניהול על פי הוצאותיה בפועל ובכפוף לשיעור המרבי שיקבע על פי הוראות הדין.
- ז. לנכסי הקרנות (להלן – "הנכסים") ולהכנסות מאותם נכסים, לא ניתן ביטוי בדוחות הכספיים של החברה מאחר ולחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של הקרנות.

קרנות השתלמות למורים ולגננות חברה מנהלת בע"מ

באורים לדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2022

באור 1 – כללי (המשך)

ח. במסגרת הדיונים של החברה מול הממונה נקבע כי קרן השתלמות למורים וגננות-מסלול רגיל, תקבע בתקונה מנגנון איזון אקטוארי שיבטיח כי הקרן תוכל לעמוד בהתחייבויותיה לעמיתיה. במסגרת מנגנון זה תבצע הקרן, אחת לתקופה שתיקבע על ידי החברה, בדיקה אקטוארית ובהתאם לתוצאות בדיקה זו, הנהלת החברה תהיה רשאית לבצע שינויים עתידיים בזכויות העמיתים היוצאים לשנת השתלמות החל מהמועד שלאחר השלמת הבדיקה האקטוארית.

החברה ביצעה באמצעות אקטואר חיצוני, בדיקות כאמור לימים 31.12.2008, 31.8.2013, 31.8.2018, וליום 31.8.2020. לבקשת הממונה החברה ערכה דוח אקטוארי ליום 31.8.2021 אשר הוגש עד ליום 30 באפריל 2022 כמבוקש. הדוחות הצביעו כי בקרן הרגילה קיים עודף אקטוארי ועל יכולתה של הקרן לעמוד בהתחייבויותיה כלפי עמיתי הקרן. ראה גם באור 7 ב.

ט. בדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2022 לא ניתן מידע בדבר דוחות על השינויים בהון ודוחות על תזרימי המזומנים, וזאת בהעדר משמעות למידע זה בשל אופייה השונה של החברה, שהינה לא למטרות רווח וכל הכנסותיה והוצאותיה נקפות לחשבונות העמיתים.

באור 2 – בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

תמצית הדוחות הכספיים הביניים נערכה בהתאם ל- IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה ביחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 באוגוסט 2021 (להלן: "הדוחות השנתיים"). תמצית הדוחות הכספיים הביניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה בתאריך ב-23 במאי 2022.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים בהתאם ל- IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות. שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים.

באור 3 – עיקרי המדיניות החשבונאית

המדיניות החשבונאית של החברה בתמצית דוחות כספיים ביניים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים.

באור 4- מגזרי פעילות

החברה מנהלת קרנות השתלמות המוגדרות כקופות גמל ענפיות. מאחר והחברה מנהלת קופות גמל ענפיות על בסיס הוצאותיה בפועל, כל רכיבי ההכנסות וההוצאות שייכים למגזר פעילות גמל-קרנות השתלמות.

קרנות השתלמות למורים ולגננות חברה מנהלת בע"מ

באורים לדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2022

באור 5 – הון עצמי ודרישת הון

לפי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל אוקרן פנסיה), התשע"ב-2012, ההון העצמי ההתחלתי בשקלים חדשים הנדרש מחברה מנהלת יהיה 10 מיליון ש"ח. תקנות אלו אינן חלות על החברה מתוקף היותה חברה המנהלת קופת גמל ענפית.

באור 6 – הכנסות מדמי ניהול

א. ההרכב:

דמי ניהול מצבירה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 באוגוסט	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		לתקופה של שבעה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
2021	2021	2022	2021	2022	
באלפי ש"ח מבוקר	באלפי ש"ח בלתי מבוקר		באלפי ש"ח בלתי מבוקר		
25,702	6,235	6,999	14,644	16,408	קרן השתלמות למורים וגננות- מסלול רגיל
1,008	247	281	564	665	קרן השתלמות למורים וגננות- מסלול מקוצר
26,710	6,482	7,280	15,208	17,073	סך כל ההכנסות

ב. פרטים נוספים:

(1) החברה מתוקף היותה חברה המנהלת של קופת גמל ענפית רשאית לגבות דמי ניהול לפי הוצאות שהוציאה בפועל ובכפוף לשיעור של 2% לשנה מיתרת הכספים הצבורה בחשבונו של כל עמית.

(2) החברה מחייבת את הקרנות המנוהלות על ידה, בהוצאות הניהול כדלקמן: הוצאות שניתן לייחס ישירות לקרן ולמסלול מסוימים, מחויבות במלואן לקרן או המסלול הרלוונטי. הוצאות שאינן ניתנות לייחוס, מחולקות בין הקרנות ובין המסלולים בהתאם ליחס הנכסים המנוהלים.

קרנות השתלמות למורים ולגננות חברה מנהלת בע"מ

באורים לדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2022

ביאור 7 – התחייבויות תלויות והתפתחויות אחרות

א. הליכים משפטיים שהחברה צד להן

1. ה"פ 20-01-66271- בענין קרנות השתלמות למורים וגננות – חברה מנהלת בע"מ, קרנות השתלמות למורים תיכוניים, מורי סמינרים ומפקחים – חברה מנהלת בע"מ (להלן: "החברות המנהלות") ובענין רשות שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

ביום 28.1.2020 עתרה החברה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז, בבקשה לאישור המתווה לחלוקת העודף הכספי, והכל בהתאם להמלצות שהובאו בחוות דעת שריג. בית המשפט ביקש את עמדת רשות שוק ההון. בהמשך, הורה בית המשפט על המשך בירור ההליך בפני בית הדין האזורי לעבודה.

במהלך חודש יולי 2020 קרן השתלמות עגור מיסודה של ארגון המורים (להלן: "עגור") הגישה בקשה להצטרף כצד להליך בבית הדין לעבודה, וכן הגישה עתירה לבג"צ כנגד המדינה במסגרתה טענה עגור כי בניגוד לקרנות, עגור נמצאת על סף העדר איזון אקטוארי. בעתירתה לבג"ץ ביקשה עגור שבית המשפט העליון יורה למדינה, בין היתר, להעמיד את עגור באותו מצב של עודף אקטוארי כפי הקרנות. לאחר מסירת עמדת הקרנות לבית המשפט העליון, מחקה עגור את עתירתה ואף חויבה בהוצאות לטובת הקרנות. הקרנות הודיעו כי הן מתנגדות לצירופה של עגור להליך חלוקת העודף הכספי.

בחודש מאי, 2021 הגישה המדינה את עמדתה לבקשת החלוקה לבית הדין לעבודה. עמדת המדינה נחלקת לשניים. תשובת רשות שוק ההון – שהיא גם הגורם שהתבקש לחוות דעתו על ההסדר, ולפיה, על החברות המנהלות ליזום תיקון תקנון לשם אסדרת חלוקת כספי העודף הכספי. החברות המנהלות דוחות עמדה זו. בנוסף, גורמים שונים במשרד האוצר צרפו את עמדתם לתיק בית הדין וטענו כי יש להם טענות שונות ביחס לכספי העודף הכספי משום שהסדר רכישת זכויות הפנסיה התקציבית על ידי המדינה, כפי שנעשה עשרות שנים, נעשה ללא הסמכה ועל כן נעדר תוקף משפטי מחייב. לאור דברים אלו הודיעה המדינה לחברות המנהלות, כי בדעת המדינה להפסיק את ההסדר המתקיים עשרות שנים במסגרתו משרד החינוך ו/או משרד האוצר נושאים בעלויות מימון רכישת זכויות הפנסיה התקציבית בשנות השתלמות של עובדי ההוראה וזאת כתנאי להכרה בשנת השתלמות כשנת ותק לטובת חישוב קצבת הפנסיה התקציבית. הפסקת ההסדר – על פי הודעת המדינה גם ביחס לעובדים שפרשו זה מכבר תחול חובת התחשבנות מול הקרנות וזאת כתנאי להכרה בוותק לפנסיה של אותם עובדי הוראה. החברות המנהלות דוחות מכל את עמדת המדינה כפי שהובאה במסגרת עמדת רשות שוק ההון בהליך חלוקת העודף הכספי. בנוסף, לחברות המנהלות שורה של טענות סף דיוניות שיובאו לפתחו של בית הדין. למיטב ידיעת החברות המנהלות, הסתדרות המורים הגישה בקשה להצטרף להליך חלוקת כספי העודף הכספי וזאת על רקע מעמדה כארגון היציג של עובדי הוראה, שחלקם גם עמיתים בקרנות המורים, ואשר עמדת המדינה, כאמור לעיל, עלולה לפגוע בזכויות מוקנות של אותם עובדי הוראה.

קרנות השתלמות למורים ולגננות חברה מנהלת בע"מ

באורים לדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2022

באור 7- התחייבויות תלויות והתפתחויות אחרות (המשך)
א. הליכים משפטיים שהחברה צד להן (המשך):

1. ה"פ 66271-01-20 - בענין קרנות השתלמות למורים וגננות – חברה מנהלת בע"מ, קרנות השתלמות למורים תיכונים, מורי סמינרים ומפקחים – חברה מנהלת בע"מ (להלן: "החברות המנהלות") ובענין רשות שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר (המשך)

כמו כן, בחודש פברואר 2021, הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה, בקשה לאישור תובענה ייצוגית (ת"צ 37691-02-21 אתר ואח' נ' קרנות המורים) כנגד שתי החברות המנהלות של קרנות המורים. במסגרת הבקשה, ביקשו המבקשים (רון אתר, ד"ר רוחמה ארנברג, אביראלה סטמרי, חיה שקד) כי בית המשפט יורה על חלוקת מלוא (100%) כספי ה"עודף הכספי" לחברי הקבוצה שעל פי הבקשה שהוגשה על ידי קרנות המורים ב 66271-01-20 זכאית לחלוקת 70% מכספי ה"עודף הכספי". בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 13.6.2021 אוחד הדיון בשני ההליכים. קרנות המורים לומדות את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית ובשלב זה אין ביכולתן לחוות דעה ביחס לסיכויי התובענה.

על פי החלטת בית הדין מיום 6.7.2021 נקבע כי קיים קושי בבירור טענות המדינה, ביחס לכספים שהיא זכאית להחזר בגינם, דרך המלך לבירור תביעת ההשבה היא הליך נפרד, שאותו על המדינה לזום ובמסגרתו ניתן יהיה לברר את התשתית העובדתית המלאה.

2. 62747-01-22 מדינת ישראל – משרד האוצר נ' קרנות השתלמות למורים וגננות – חברה מנהלת בע"מ, קרנות השתלמות למורים תיכונים, מורי סמינרים ומפקחים – חברה מנהלת בע"מ

ביום 27.1.2022 – ובהמשך להחלטת בית הדין מיום 6.7.2021 הגישה מדינת ישראל תביעה כנגד קרנות המורים בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב בסך של כ- 2 מיליארד ש"ח. בהתאם לכתב התביעה, המדינה עותרת כנגד הקרנות: א) להורות על חיוב הקרנות להשיב סך של 2 מיליארד ש"ח בתוספת כל הרווחים שצמחו מהסכום כאמור בגין הכספים ששולמו להן ברכישת זכויות הפנסיה התקציבית (סכום ההשבה חושב משנת 1991 ועד שנת 2021); ב) לחילופין, להורות על השבה של כ- 585 מ' ש"ח בתוספת כל הרווחים שצמחו מסכום זה וליתן צו הצהרתי לפיו הקרנות תהיינה מחויבות לשאת בהוצאות הכרוכות ברכישת זכויות הפנסיה עבור עובדי ההוראה הפעילים אשר במסלול של פנסיה תקציבית שטרם פרשו לגמלאות אשר יצאו לשנת שבתון, וזאת עד למועד הפרישה של עובד הוראה. ביום 24.2.2022 נתקבלה החלטה מבית המשפט לאחד את התיק דנן ביחד עם תיק העודף הכספי.

קרנות המורים לומדות את טענות המדינה בכתב התביעה ובשלב זה אין ביכולתן לחוות דעה ביחס לסיכויי התביעה.

קרנות השתלמות למורים ולגננות חברה מנהלת בע"מ באורים לדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2022

באור 7- התחייבויות תלויות והתפתחויות אחרות (המשך)
א. הליכים משפטיים שהחברה צד להן (המשך):

3. 13898-11-21 עגור חברה לניהול קופות גמל וקרנות השתלמות בע"מ נ' מדינת ישראל וקרנות השתלמות למורים וגננות – חברה מנהלת בע"מ, קרנות השתלמות למורים תיכוניים, מורי סמינרים ומפקחים – חברה מנהלת בע"מ

בחודש נובמבר 2021 הגישה עגור חברה לניהול קופות גמל וקרנות השתלמות בע"מ ("עגור"), כתב תביעה בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. בהתאם לכתב התביעה, עגור טוענת כי הסדר רכישת זכויות הפנסיה התקציבית שנקבעו על ידי המדינה עבור עמיתי קרנות ההשתלמות הינו הסדר המפלה את עמיתי עגור. עגור עתרה כנגד המדינה : א) לפעול לתיקון תוצאותיה של המדיניות המפלה (לכאורה) שהמדינה נקטה בין עמיתי עגור לבין עמיתי קרנות ההשתלמות, בדרך של הקצאה מחודשת ושוויונית של הסכומים שסובסדו לאורך השנים. בנוסף עתרה עגור לעריכת הקצאה מחודשת ממקורות כספיים עצמאיים שיועברו לעמיתי עגור או תוך העברה של החלק המגיע מהעודף האקטוארי המצוי בקרנות ההשתלמות שהצטבר בעקבות המדיניות המפלה (לכאורה) וחלוקתו בין כלל הקרנות או שילוב של שתי הדרכים האמורות. ב) עגור ביקשה כי המדינה תנהל דין ודברים עימה ולערבה בכל הנוגע להסדר החדש המתגבש בין המדינה לבין הקרנות בכל הנוגע לעודפים המצויים בקרנות ההסתדרות. כפי העולה מעתירת עגור, לא מתבקשים סעדים אופרטיביים כנגד קרנות ההשתלמות ולפיכך, קרנות ההשתלמות צפויות להגיש בקשה מתאימה לבית הדין. ביום 24.2.2022 נתקבלה החלטה מבית המשפט לאחד את התיק דנן ביחד עם תיק העודף הכספי.

קרנות המורים לומדות את טענות עגור בכתב התביעה ובשלב זה אין ביכולתן לחוות דעה ביחס לסיכויי התובענה .

4. ס"ק 55270-05-21 הסתדרות המורים בישראל נ' מדינת ישראל ואח'

ביום 26 במאי 2021 הגישה הסתדרות המורים בקשה לדון בסכסוך קיבוצי בבית הדין האזורי לעבודה. על פי המבוקש בבקשה מבקשת ההסתדרות להורות למדינה לצרף לקרנות את כלל עובדי ההוראה שלא צורפו אליה בעבר ולבצע הפקדות בגינם וכן לערוך התחשבות ביחס לעובדי ההוראה שצורפו לקרנות, אך באיחור. ביום 11 ביולי 2021 הגישו הקרנות את תגובתן וטענו, בין היתר, כי מבקר המדינה התריע מפני תופעה בה אלפי עובדי הוראה המועסקים על ידי המדינה לא צורפו לקרנות המורים, בניגוד לזכותם הבסיסית והמהותית של עובדי ההוראה מכוח הסכמים קיבוציים בין המדינה לבין הארגונים היציגים של עובדי ההוראה וכחלק מתנאי ההעסקה של עובדי ההוראה. עוד הוסיפו הקרנות וטענו כי ראוי שבית הדין יוציא תחת ידו צווים מתאימים שיבטיחו אחת ולתמיד שמקרים עליהם התריע מבקר המדינה לא יישנו וכי המדינה תפקיד בקרנות המורים כספים כנדרש בעבור כלל עובדי ההוראה שנשללו מהם בעבר זכויות כאמור והן בגין עובדי הוראה לעתיד לבוא. המדינה בתגובתה לבקשה הפנתה את בית הדין לזיכרון הדברים בישיבה שהתקיימה בלשכת שר החינוך ובו מציינים כי ההצטרפות לקרנות המורים תהיה חופשית לפי רצון המורה ובאופן וולונטרי ובכך ניסתה להצדיק את טענותיה בדבר אי צירוף העמיתים. בנוסף, ביום 2.9.2021 הגישו ארגון המורים ועגור חברה לניהול קופות גמל וקרנות השתלמות בקשה להצטרף כמשיבים להליך. בית הדין ביקש לקבל את עמדת המאסדר – רשות שוק ההון ביחס למספר סוגיות ונקבע דיון המשך במעמד הצדדים.

קרנות השתלמות למורים ולגננות חברה מנהלת בע"מ באורים לדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2022

באור 7- התחייבויות תלויות והתפתחויות אחרות (המשד)
א. הליכים משפטיים שהחברה צד להן (המשד):

5. ת"צ 20-05-22866 קעניג ואח' נ' מיטב דש גמל ופנסיה ואח'

ביום 17.5.2020 הומצאה למשרדי הקרנות בקשה לאישור תובענה ייצוגית שפרטיה בנדון (להלן: "התביעה"). התביעה הוגשה כנגד קרנות המורים ועוד 12 חברות המנהלות קרנות השתלמות. על פי המבוקש בבקשה, מתבקשים סעדים שונים כנגד הנתבעות, כאשר נטען כי כל הנתבעות סיווגו בטעות הפרשות שהועברו בעבור עמיתי קרנות ההשתלמות כחייבות במס. בקציר האומר, התובעים טוענים כי כלל קרנות ההשתלמות הנתבעות מחשבות באופן שגוי את תקרת הטבת המס וזאת משום שהן מחשבות את תקרת ההטבה על בסיס חודשי ולא שנתי.

לטענת התובעים, הבסיס לטעות החישובית אצל הנתבעות מקורו בכך שאצל כלל הנתבעות "המחשב (המחשב את זכויות העמיתים הח.מ.) תוכנת בצורה שגויה ורשלנית כך שהוא איננו מתואם עם הוראות החוק השונות בקשר עם החישוב ופגע בצורה דרמטית בעמיתים". עוד טוענים התובעים, כי בחלק מן המקרים תוקנה הטעות ותוכנת המחשוב לעתיד מבלי לפצות את העמיתים בגין העבר, וכן טוענים כי החברות המנהלות לא קיימו בקרות מתאימות.

הבקשה לאישור התובענה הייצוגית הועברה לחברת הביטוח ובתיאום עם החברה מונה עורך דין לייצג את קרנות המורים. תגובה לתביעה הוגשה לבית המשפט בצרוף בקשה למשלוח הודעה צד ג' כנגד רשות המיסים. בנוסף, ובהתייחס לתביעה, חתמו החברות המנהלות על הסדר דיוני מול הבנק המתפעל ביחס לזכויות העמיתים. בין לבין רשות המיסים הגישה עמדתה לבית הדין וטענה כי אין לקבל את שיטת החישוב שהציעו התובעים הייצוגיים וכן טענה רשות המיסים שהיה על התובעים להגיש תביעתם כנגד רשות המיסים.

ההליכים נמצאים בשלבים מקדמיים וטרם התקיים קדם משפט בהליך ועל כן קשה בשלב זה להעריך את סיכויי התביעה או לאמוד את השפעתן האפשרית.

6. בג"ץ 3255/22 קרנות השתלמות למורים ולגננות – חברה מנהלת ואח' נ' שרת החינוך ואח'

בחודש מאי 2022 הגישו קרנות המורים עתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ במסגרתה, ביקשו קרנות המורים כי יוצא צו על תנאי המורה לשרת החינוך, שר האוצר והוועדה לבדיקת מינויים על פי חוק החברות הממשלתיות לבוא וליתן טעם מדוע לא תשונה החלטתם למנות את מר איל גבאי לכהונת יו"ר לתקופת כהונה מקוצרת בת 9 חודשים בלבד. במסגרת העתירה טענו הקרנות כי השרים הכפילו שלא כדין את החלטתם להמלצת הוועדה לבדיקת מינויים. עוד טענו קרנות המורים כי הוועדה לבדיקת מינויים חרגה מסמכותה להגביל את עצמה לבדיקת כשירות המועמד בלבד – החלטה, שלא הייתה לגביה מחלוקת והרחיבה ושקלה שלא כדין ובחוסר סבירות שיקולים לא סבירים בנוגע למשך כהונה הרצוי לדעתה לתפקיד יו"ר קרנות המורים. בית המשפט העליון (כב' השופט אלרון) ביקש את תגובת המשיבים.

קרנות השתלמות למורים ולגננות חברה מנהלת בע"מ באורים לדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרץ 2022

באור 7- התחייבויות תלויות והתפתחויות אחרות(המשך) ב. התפתחויות אחרות-עריכת מאזן אקטוארי

ביום 8.12.2021 פורסם חוזר גמל 2-2-2021 המעדכן את החוזר המאוחד-קרנות השתלמות לעובדי הוראה. במסגרתו נקבע כי על החברה המנהלת את קרנות ההשתלמות לעובדי הוראה לחשב את המאזן האקטוארי לקרנות ליום 31.8.2022, בהתאם להנחיות ספציפיות שנקבעו בעדכון כאמור, כפי המפורט להלן:

(א) על קרן השתלמות לעובדי הוראה יחולו הנחות דמוגרפיות ופיננסיות;

(ב) הערכת התחייבויות: התחייבות אקטוארית תחושב כערך נוכחי של סך התשלומים הצפויים לעמיתים הקיימים בקרן במועד המאזן והוצאות הניהול הצפויות, ולפי שיעורי התשואה חסרת הסיכון. ההערכה האמורה לא תכלול הנחות לגבי הצטרפות של עמיתים חדשים לקרן ההשתלמות בעתיד;

(ג) הערכת הכנסות עתידיות מתשלומי דמי גמולים לקרן: תחושב כערך נוכחי של סך דמי הגמולים הצפויים, ולפי שיעורי התשואה חסרת הסיכון. ההערכה האמורה לא תכלול הנחות לגבי הצטרפות של עמיתים חדשים לקרן ההשתלמות בעתיד.

החברה נערכת ליישום החוזר, בין היתר, החברה התקשרה עם אקטוארית חיצונית והעבירה הוראות החוזר לידיעתו וטיפולו של הגורם המתפעל לצורך איסוף הנתונים הנדרשים לחישוב מאזן אקטוארי לקרנות כאמור.